

Vana-Võrumaa käsitöölaliste koostöö septembri ümarlause kokkuvõte

Toimus 30.09.2015 aadressil Jüri 19A I korrusel, MTÜ Aila Näpustuudios (*käsitüütare Aila man*) kell 14-17.30

Arutelu juhatasid Külli Eichenbaum ja Vilve Oja Võru Instituudist.

Kohal olid:

Ellen Nukk, Liivi Liinamägi, Aili Pöder, Merike Rebane, Reet Pettai, Juta Salmistu, Karille Bergmann, Ester Kuusing, Maia Kulla, Maarika Sepp, Aila Kikas, Meelis Kihulane, Malle Avarmaa, Lolita Kitsik, Helve Alla, Marge Ojastu, Epp Margna.

PÄEVAKORRAS:

1. Jooksev info ja uudised. Kokkuvõte suvel olnud laatadest ja tegemistest, e-poe tööjärg. Kõnelevad Vilve ja Külli.
2. Vana-Võrumaa kultuuripärandi sümboolika kavandite arutamine: kuidas sümboolikat rakendada käsitöö valdkonnas. Ideid aitab leida ja teostust välja pakkuda kavandite looja Epp Margna.
3. Sügis-talvise aja plaanide koostamine. Käsitöötare tehtavate kursuste ja õpitubade kavandamine - kes mida ja kui põhjalikult tahab õpetada ning töökorraldus.
4. Oma käsitöoesemete esitlemine teistele. Võtame aega jätkata kevadel alanud head tava – võta kaasa mõni oma töö ja tutvusta seda meie tsõõris.

1.

Külli Eichenbaum ja Vilve Oja juhatasid koosoleku sisse tervitustega uuest ja mugavast käsitüütarest. Aila tutvustas Näpustuudio teisi ruume ning kõneles töökorraldusest ning pisut ka käsitüütarest - kuidas see võiks edaspidi toimida ja milline võiks olla seos Näpustuudio laste tegemistega.

Vilve Oja tegi **ülevaate suvel ühiselt väljas käidud laatadest**. Ülevaadet vaata siit:

http://www.wi.ee/img/picture/projektid/uma_arenguprogramm/2015_sisu/suvitse_tegemise_2015.pdf

Lisaks pakkusime käsitüütõõri meistritele võimalust laadainventari tasuta kasutamiseks.

Lisaks rääkis Vilve veel käidud üritustest:

- Käsitöö Liidu juhtide koolis kuulutati välja konkurss EESTI-KEHA-KATE², mille toimumisaeg on okt.2015-mai 2016. Konkursile esitatavate käsitöoesemete viimane kuupäev on 12.mai 2016. Oodatud on käsitöoesemed, millel on vana hõng kuid kasutatud ka tänapäevast arendust.
- Mardilaat toimub sellel aastal 5.-8. novembrini Tallinnas Saku Suurhallis. Kauplemine toimub nagu eelnevatel aastatel neljal päeval. Uuenduseks on külastajatele/sisenejatele rühmapiletid, mis peaks tulema üksikpiletitest soodsam.
- 10.-11. juunil 2016 toimuvad Rakveres XX-ndad käsitööpäevad (koos linnapäevadega). Sealne korraldaja pakkus uuendusena välja, et iga piirkond tuleks välja oma esindustelgiga. Telgikoht on eeldatavalt tasuta. KÜSIMUS: Mida arvavad tsõõriklauast osavõtjad? OTSUSTATI: Mõte on hea ja tuleks planeerida sinna minek, kui info on täpsustunud.
- Võrumaal on sellel aastal veel kasutamata kaks Käsitöö Liidu poolt pakutavat tasuta mentorkoolitust. Pidades silmas meie vajadusi sai tellimine tehtud KADI

PAJUPUULE teemaga „Käsitöötoodete esitlemine“, mis hõlmab endast pakendit, trükist ja pildistamist. Teise tellimise tegime IMBI KRUUVILE kelle teemaks on „Piirkondlike käsitöötoodete kujundamine“ täpsema teemaga Vana-Võromaa.

- 24.oktoobril on üritus "Käsitöökojad üle maa", mis aitab väärtustada meie unikaalset käsitööd ning tunda heameelt koos tegemistest. KÜSIMUS: Kas kellelgi on midagi välja pakkuda? OTSUSTATI: Võimalusel korraldada Aila käsitüütare sellekohane kokkusaamine.
- Mõniste Vallavalitsusest tunti huvi, **milliseid koolitusi/õpitubasid on meil neile pakkuda**, kuna kohalik kogukond oleks sellest huvitatud. Siit tulenevalt tekib ka edaspidi vajadus teada ja tunda oma käsitöölisi, kes tunnevad et on valmis oma teadmisi teistele edasi andma. Vilve oli valmis trükkinud küsitluslehe, kuhu tsõõrikust osavõtjatel oli võimalus kirja panna oskused, mida on valmis jagama. Seda ka selleks, et edaspidi saaks väljapoole oma teenust pakkuda ja rakendada omi käsitöölisi lisaks käsitööga kauplemisele oma teadmisi jagama.
- Uueks aastaks küsis Aila Näpustuudio linnalt, omavalitsusliidult ja KOP-ist rahalist toetust käsitöötare rendiks ja perenaisele juhendamise tasudeks. Tuleb juba praegu valmistuda tegevusteks – **käsitöötare hakkaksime koos korraldama linna- ja üldse piirkonna huvilistele erinevaid õpitube**. Töö käimasaamiseks tuleb alustada juba kohe oktoobris.

KÜSIMUS: Kes oleks valmis juba oktoobris õpitoa (kas ühekordne või jätkukoolitused) siinsetes ruumides korraldama? Külli nimetas, et pikema koolituse jaoks saaks järgmiseks aastaks väikest rahatuge küsida Vana-Võromaa kultuuriprogrammist.

OTSUSTATI: oktoobris toimub Meelis Kihulase esimene sissejuhatav puutöö õpituba (jätkub nii novembris, detsembris kui uuel aastal) ja 20. oktoobril Merike Rebase siidimaali õpituba eeldusel, et huvilisi on vähemalt 6. 12. novembrile on kavandatud Malle Avarmaa vaseliste koolitus. Detsembrisse sai kavandatud Merike Rebase läbi viidav kinkekoti valmistamise õpituba.

- Külli Eichenbaum andis teada, et Võrumaa Partnerluskogu juht Anneli Ott avaldas soovi Uma Meki ürituste jaoks lasta meie käsitöölistel teha ehtsa **käsitööna valmistatud Uma Meki tunnusmärgi**. Logol on kujutatud rõngasse keeratud vorst, mis on kolme puuvaradaga läbi pistetud. Ruumiline logo peaks olema umbes 2 meetrise läbimõõduga - seda on kavas laada ajal spordisaali lae alla riputada. Raha töö ja materjalide jaoks on olemas.

KÜSIMUS: Kes teeb ja mis materjalist? Maia Kulla arvas, et kasutada võib erinevaid tehnikaid, Helve Alla pakkus vorsti materjaliks ehituses kasutatavat torude soojustuskatet, mida annab hästi vormida. Erinevaid ettepanekuid tuli veel.

OTSUSTATI: Kes sooviks selle töö ette võtta, andku teada Vilvele. Samuti veel tulevad mõtted ning ideed välja pakkuda Vilve Ojale, kes need kirja paneb ja töö ettevõtmisel saab siis parima lahenduse välja töötada.

- Lähiaja kindel plaan on **käsitööga välja minna Lindora laadale**, mis toimub kolmapäeval, 28.10.Telgi paneme üles eelmisel õhtul, et oleks võimalus hommikul oma kaupadega kohe sisse kolida. Laat alustab kohe kui valgemaks hakkab minema, umbes kella 7 paiku ja eeldatavalt kestab umbes 16-ni.

KÜSIMUS: Kes tuleb ise laadale ja kes annab kauba kaasa?

OTSUSTATI: Nii laadale tulekust kui kauba kaasa andmisest tuleb anda endast teada hiljemalt esmaspäevaks 26.oktoobriks.

- E-kaubamaja seisu kohta andis ülevaate Külli Eichenbaum. Praeguseks on kümne meistri kohta ettevalmistatud materjal valmis, mille saaks kaubamajja üles riputatud

järgmise kahe nädala jooksul, kuid siiski on veel mõnel esemel hind puudu või mõni fakt täpsustada. Väga halb on seis meistrite endi fotodega. Kindlasti on kaupu veel juurde vaja, sest eeldame, et iga kaubagrupp peaks paari-kolme esemega esindatud olema.

- Aila Kikas on suhelnud Maksuametiga ja pakkus soovi korral varianti ametnik tsõõrikule kutsuda. Mõte on abiks olla käsitöö ettevõtjatele, kes hakkavad õpitube tegema, et aidata maksustamise ja tegevuse juures.

OTSUSTATI: Kui on küsimusi, siis saata need kas Aila Kikasele või Vilve Ojale, et need kokku kogutuna ametnikule edasi anda ja vajadusel ametnik tsõõrikule kutsuda.

2.

Kunstnik Epp Margna tegi meeldetuletuseks ja uutele tsõõris osalejatele infoks lühiülevaate kevadel esitatud **Vana-Võromaa kultuuripärandi sümboolika** kavandamise seisust. Vahepeal on Epp lisanud juurde erinevate kaubamärkide ja toodete ideid, kus ja kuidas annaks tunnusmärgi kasutada. Vaata lähemalt esitlusest: http://www.wi.ee/img/picture/projektid/uma_arenguprogramm/2015_sisu/vana_voromaa_mark_iii.pdf Külli Eichenbaum lisas, et kultuuripärandi sümboolikat asutakse lähiajal kogukonnas tutvustama. Loodetavasti võtab kogukond selle omaks ja märk peab hakkama ka väljapoole tööle. Piirkonna eripära esiletoovate käsitöö-meenete vastu on huvi nii Võromaa Omavalitsuste Liidul kui teistel asutustel. Suvel oli käsitöö müügil see sümboolika juba kasutusel ja tundus, et võeti hästi vastu.

Epp oli teinud muuhulgas kavandid ka väikse kleebise jaoks, mis sobiks Vana-Võromaa käsitöö tunnusmärgiks (nt kleepida pakendile või kaubale). Kohalolnutele meeldis kahe püstise rombiga kleepsu variant.

Marge Ojastu küsis, et kuidas on reglementeeritud märgi kasutus kui tahan seda oma kaubale või pakendile lisada.

Külli Eichenbaum vastas, et hetkel muidugi on ainult kavandid, päris trükikõlblikke faile loob kunstnik siis, kui sümboolika osas on kogukonna heakskiit olemas. Erinevad kujundusfailid koos seletava teksti ja kasutusnäidetega (seesama äsjavaadatud fail) on edaspidi kavas üles panna kuhugi internetikeskkonda (veel täpsustame), kust seda saaksid endale alla laadida kontrollitud kasutajad. Kindlasti võib faile küsida otse Vilve või Külli käest. Oluline on, et esmalt tekiks ikka positiivseid kasutusnäiteid ja poleks kogemata kohatut pruukimist.

Sellel aastal on võimalus väike kogus kleebiseid tellida, kui on selge, milliseid oleks kõige enam tarvis. Tundub, et **väikesed Vana-Võromaa käsitöö kleepsud** oleksid kõige praktilisemad - neid saab nii pakenditele, kaupadele kui plakatitele vajaduse järgi kleepida. Kokkuvõtte koostamise ajaks on Epp juba teinud variandid kleepsudest: http://www.wi.ee/img/picture/projektid/uma_arenguprogramm/2015_sisu/kasityy%20kleepsud.pdf

3. Sügis-talvise aja plaanide koostamine. Käsitöötares tehtavate kursuste ja õpitubade kavandamine sai arutatud juba esimese päevakorrapunkti sees, aga täpsustati, kes ja millist oskust saaks õpetada. Mõned osalejad tahtsid võtta mõtlemisaega ja lubasid hiljem Vilvele teada anda. Oodatud on ka seekord mitte kohal olnute mõtted nii **pikemate kursuste läbiviimise osas kui ka väikeste meistritundide või 3-4 tunniste õppuste** kohta.

Arutelu jätkatakse järgmisel korral, kui on olemas ka huviliste soovide kohta rohkem teadmisi (teeme küsitluslehe, mida Aila levitab oma õpilaste vanemate hulgas).

4. Kaasavõetud käsitööesemete tutvustamine. Mitmel meistril olid oma tooted kaasas ja kohvipausi ajal sai nende kohta põhjalikult pärida. Seekord oli kaunite kudumite ja vööde kõrval ka puust erinevad etnograafilise taustaga anumad Kihulase Meelise kätetööna.

Ühe meistri poolt kaasavõetud heie ja villane lõng läks hästi müügiks ja miks mitte ka edaspidi kokku saades võtta kaasa müügiks olevaid käsitöövahendeid. Saab ju ka enne kokku leppida või kuulutada, mida müüa on - siis teab tahtja ostuks valmis olla. Nii et lisaks käsitöö tutvustamisele võiks ka "ostan-müün-vahetan" tegevuseks aja võtta. Käsitöötare on selleks igati sobilik paik.

Otsustati, et **järgmised tsõõriklauad toimuvad 21.10, 18.11 ja 16.12 käsitöötare** aadressiga Jüri 19 A, I korrusel (Polikliiniku maja)

Kokkuvõtte koostas Vilve Oja